

El Contrapàs

Prats de Lluçanès

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: Plaça Vella i plaça Nova. Nucli urbà. Prats de Lluçanès

Coordenades:

Latitud: 42.0074
Longitud: 2.02933
UTM Est (X): 419620
UTM Nord (Y): 4651054

Classificació

Número de fitxa 08171-74
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia Música i dansa
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVII
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Gran participació de vilatans de Prats de Lluçanès.
Protecció Inexistent
Accés Obert
Ús actual: Lúdic
Titularitat Pública
Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dc., 10/01/2007 - 01:00

Descripció

El Contrapàs és una dansa que es balla al voltant del solstici d'estiu, concretament el 24 i 25 de juny, en el marc de les festes de Sant Joan i els Elois.

El dia 24 a la nit, seguint la marxa de les torxes, els carruatges i els animals, es fa parada a la plaça Vella i a la plaça Nova. Allí, a la llum de les fogueres i al so dels músics del grup orquestral de Prats, es balla el

Contrapàs. La dansa presenta dues parts, primer en grups de quatre es balla l'anomenat contrapàs dels traginers, i a continuació es balla el contrapàs del poble, on es formen nombroses cadenes de vilatans, dirigides en els seus extrems per un traginer, que en semicercle i agafats de les mans, ballen la dansa al voltant de la plaça. El dia 25, el dia dels Elois, es repeteix el recorregut i les ballades. Els balladors van vestits de traginers amb llargues bruses negres, mocadors blancs, gorres i espadenyes de vetes, i porten com objecte característic un bastó que es posen l'esquena per ballar.

Observacions:

Les imatges han estat extretes de la pàgina electrònica: <http://www.pratsdellucanes.cat>

Història

El Contrapàs és una dansa que es ballava ja al segle XVII, en una època de prosperitat econòmica de la vila, amb una societat dominant de tipus senyorial; en una època de gran esplendor dels gremis dels paraires i els traginers del municipi. Descripcions fetes a finals del segle XIX expliquen que la dansa del Contrapàs era ballada el dia 25 de juny pels traginers o Elois que es reunien al pla de Santa Llúcia per començar la cursa dels Elois fins a l'ermita de Sant Sebastià. També s'explica que el dia anterior, dia de Sant Joan, es reunien a la nit al voltant d'una foguera i ballaven igualment aquesta dansa. La desaparició de l'antic ofici de traginer va fer que la festa dels Elois es mantingués sense massa vitalitat fins a inicis dels anys 70 del segle XX. Cada vegada hi havia menys participació al carrer i molt poques persones recordaven el ball del Contrapàs. El Grup Germanor, que durant molts anys va treballar per la recuperació de les festes populars, va decidir a partir de l'any 1979, impulsar de nou aquest ball i va començar a ensenyar-lo a la quitxalla. Es van fer noves bruses imitant les dels antics traginers i de mica en mica la plaça es va tornar a omplir de balladors, fins que un any van sortir cent vint persones de totes les edats vestides de traginers. El ball s'havia recuperat amb força i s'havia donat una important embranzida a la festa. Actualment l'assaja el grup Dansa i tradició (REIXACH:2000).

Bibliografia

- AMADES, J., Costumari Català. El curs de l'any, Salvat Editores, S.A i Edicions 62, 1982.
- REIXACH, R, Danses vives del Lluçanès dins Caramella, revista de música i cultura popular, núm. 1, 1999.
- REIXACH, R., Fulletó municipal de les Festes de Sant Joan i els Elois, 24 i 25 de juny. Prats de Lluçanès, 2006.
- REIXACH, R., Les festes de Sant Joan i els Elois a Prats de Lluçanès, dins Caramella, revista de música i cultura popular, núm. 3, 2000.
- Fulletó municipal de les Festes de Sant Joan i els Elois, 24 i 25 de juny. Prats de Lluçanès, 2006.

